

Walter Bartfeld

Walter Bartfeld is geboren op 17 oktober 1931 in Zwickau, Duitsland. Hij was de zoon van Klara Chaya Weiser en Max Bartfeld. Hij had een zus Ernestine (Erni) (1929).

Het gezin verhuisde in april 1937 naar Nederland, nadat zijn vader de koffiebranderij en theehandel Inproc op de Denneweg 126 had gekocht.

Het gezin woonde in de buurt van de Nederlandse ministeries en Paleis Noordeinde en maakte de Duitse inval bewust mee. In september 1940 moesten de zogenaamde *Volksdeutsche* binnen 24 uur hun huis en de zaak verlaten en dertig kilometer van de kust gaan wonen. Zijn vader huurde het zomerhuisje "Zonnegloren" aan de Albertlaan 6 in Nunspeet op de Veluwe en daar gingen ze wonen. Walter en zijn zus gingen in Nunspeet naar school. In augustus 1941 ontvingen de schoolbesturen bericht dat Joodse kinderen van school moesten worden verwijderd. Een tijdje kregen ze nog na schooltijd les van een leraar. Op 23 maart 1943 dook het gezin onder. In de bossen bij Soerel, Vierhouten, werden kampen voor onderduikers gerealiseerd, het Pas Op-kamp voor Joden en het Soerel-kamp voornamelijk voor niet-Joodse onderduikers. De joodse padvindsters Jetje en Betje Härtz doken hier met hun familie onder. Verkenner Bram IJzerman uit Nunspeet helpt een tijdje het verzet bij deze onderduikplek.

Dit Verscholen Dorp bestond uit in totaal negen hutten, die deels onder de grond, deels bovengronds lagen. Het kamp bestond van februari 1943 tot eind oktober 1944 en bood onderdak aan wisselende samenstellingen mensen, variërend van 80 tot 100 personen van uiteenlopende nationaliteiten. Op 29 oktober 1944 wordt het geheime dorp ontdekt. De familie Bartfeld vlucht en ze verschuilen zich verderop in het bos. De volgende dag worden ze opgehaald en krijgen ze onderdak in een grote legertent bij de familie Von Baumhauer in Vierhouten. De onderduikers worden via allerlei sluiptwegen en met behulp van meerdere verzetsgroepen elders ondergebracht. Deze actie staat bekend als *Operatie Rode Pimpernel*, naar de beroemde avonturenroman van barones Emma Orczy. Eén van deze verzetsgroepen was de groep Rambonnet, genoemd naar de familie die woonde op het landgoed Old Putten. Het gezin komt uiteindelijk terecht in Zwolle en maakte daar de bevrijding mee.

Walter mocht naar de eerste klas van de Rijks-HBS in Zwolle en nadat zijn ouders in juni terugkeerden naar Den Haag, bleef Walter achter om de eerste klas af te maken. Op 4 augustus 1945 kwam hij terug bij zijn ouders en zus Erni in Den Haag.

Toen hij daar op de HBS zat, werd hij een heel enthousiaste padvinder. Hij werd lid van de verkennerstroep Baron van Pallandt, samen met zijn vriend Ootje Oxenaar. Ootje maakte voor hem een ex libris gemaakt. Bij de groep zat nog een Joodse jongen, Hans van Creveld. Hij werd later een wereldberoemde neuroloog. In de zomer ging hij op kampen en hij nam in 1946 als

patrouilleleider deel aan de Nederlandse delegatie naar een Nationale Jamboree in Ermelunden, Denemarken.

Met zijn zus ging hij ook naar de nieuwe Haagse afdeling van de Joodse Jeugdfederatie, Alijah. Hij werd aangestoken door de Israël-koorts en sinds in mei 1948 de Staat Israël was uitgeroepen volgden ze onafgebroken het nieuws en raakten steeds meer betrokken bij wat daar gebeurde.

Walter was een Germaanse naam en hij veranderde na de oorlog zijn voornaam in Ze'ev (Wolf). Toen hij in Israël woonde veranderde hij officieel zijn familienaam Bartfeld in Bar. Bar betekent "wild", "graan" en "eerlijk". Zo werd zijn visitekaartje Ze'ev Bar, Wilde Wolf: leraar biologie.

Hij emigreerde op een gegeven moment naar Israël. In 1976 besloot hij weer terug naar Nederland te gaan.

Ze'ev Bar is op 3 december 2019 overleden. Hij werd begraven op de begraafplaats van de Joodse Liberale Gemeente in Amstelveen.

Meer informatie

[Ze'ev Bar: onderduik op de Veluwe, hachsjarra en Alijah](#)

ex libris Walter Bartfeld, ontworpen door Ootje Oxenaar

[Ze'ev Bar overleden - Nunspeet.nu](#)

<https://natuurtijdschriften.nl/pub/1031206/SPIR2020423001011.pdf>

[Bijdragen van Ze'ev Bar \(1931-2019\) | Nederlandse Kring voor Joodse Genealogie](#)

[Ootje Oxenaar - Wikipedia](#)

[Het Verscholen Dorp - Wikipedia](#)

[Home | HvD Nieuwe Versie](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.